

Affelt Waldemar, *Odczytywanie przeszłości domu kazalnicy w Gdańsku*, International Seminar – Preservation of the industrial heritage – Gdańsk Outlook, Gdańsk 1993.

Baran Cezary Czesław, *Klasztor i kościół OO. Franciszkanów w Gdańsku, lata 1945-1960*, Warszawa 1960, mps, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Bolimowska Paulina, *Malowidła prospektu organowego z kościoła św. Trójcy w Gdańsku*, praca seminaryjna pod kier. dr L. Borusewicz, UMK, Toruń 2007, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Cieślak Katarzyna, *Kościół – cmentarzem, sztuka nagrobna w Gdańsku (XV-XVIII w.)*, Gdańsk 1992.

Darecka Katarzyna, Piwek Aleksander, *Odbudowa organów z kościoła św. Trójcy w Gdańsku, Inwentaryzacja i wytyczne konserwatorskie*, mps, Gdańsk 2006, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Darecka Katarzyna, *Problematyka techniczna i konserwatorska prospektu organowego z kościoła Św. Trójcy w Gdańsku*, [w:] *Zabytkowa stolarka we wnętrzach sakralnych i jej problematyka konserwatorska*, pod red. J. Krawczyka, Wyd. Naukowe UMK, Toruń 2010.

Dargacz Lucyna, *Ambona z 1721 roku z kaplicy p.w. św. Anny w Gdańsku*, praca licencjacka pod kierunkiem dr J. Kriegseisena, UG, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Deurer Jakob, *Dokumentacja rysunkowo-fotograficzna organów z kościoła św. Trójcy w Gdańsku*, Gdańsk 1943, Archiwum PWKZ oraz Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Deurer Wolfgang Günter, *Gdańsk i jego kościoły, Dokumentacja 56 zabytkowych istniejących i nieistniejących kościołów Gdańska*, Inowrocław 2003.

Dokumentacja postępowania regulacyjnego przywrócenia własności klasztoru OO. Franciszkanów w Gdańsku, Gdańsk 1999, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Dokumentacje z przebiegu prac konserwatorskich prowadzonych przy kościele Świętej Trójcy z lat 2005-2018, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Domka Gerard, *Historia obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej z Gdańska*, mps, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Dorawa Marian, *Dokumentacja Historyczno Konserwatorska Organów z kościoła p.w. Św. Trójcy w Gdańsku*, mps, Toruń 1984, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Drost Willi, Franz Swoboda, *Kunstdenkmäler der Stadt Danzig, T. V*, Stuttgart 1972.

Dyżewski Jacek, *Odbudowa prospektu wielkich organów w Kościele Świętej Trójcy w Gdańsku*, Biuletyn Konserwatorski Pomorza Gdańskiego, Zeszyt 2, Gdańsk 2014.

Encyklopedia Gdańska, Gdańsk 2012.

Fibek Monika, „Powrót Syna Marnotrawnego“, Obraz w kaplicy Św. Anny przy kościele Św. Trójcy w Gdańsku, praca licencjacka pod kierunkiem dr M. Kruka, UG, Gdańsk 2006, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Fibek Monika, Empora w kaplicy Św. Anny przy kościele Św. Trójcy w Gdańsku, praca magisterska pod kierunkiem prof. dr hab. P. Kaweckiego, UG, Gdańsk 2006, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Friedrich Jacek, *Gdańskie zabytki architektury do końca XVIII wieku*, Gdańsk 1997.

Frejlich Stanisław Antoni, *Franciszkanie w Gdańsku*, praca magisterska, Kraków 1950, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Gazeta Franciszkańska, nr 1-29, z lat 2005-2019, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Guć-Jednaszewska Teresa, *Dokumentacja i konserwacja zabytkowych dzieł sztuki gdańskiej*, [w:] *Studia z historii sztuki Gdańska i Pomorza*, Teka Gdańska II, Wrocław – Warszawa – Kraków 1992.

Jakubowska Bogna, *Kościół Św. Trójcy – ołtarze „Panny Marii” i „Św. Franciszka”*, mps, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Jank Tomasz, *Kościół Św. Trójcy w Gdańsku – historia, zabytki, opowieści*, Gdańsk 2002.

Jank Tomasz, *Franciszkański kościół Świętej Trójcy w Gdańsku. Odbudowa prospektu organowego, Renowacje i Zabytki*, 3 (2013).

Jank Tomasz, *Franciszkański kościół Świętej Trójcy w Gdańsku, w 500 lat od zakończenia budowy*, Gdańsk 2014.

Jank Tomasz, Szadejko Andrzej Mikołaj, Zakrzewska Maria, *Organy z franciszkańskiego kościoła Świętej Trójcy w Gdańsku, 400 lat historii*, Gdańsk 2018.

Jurkowlaniec Tadeusz, *Drewno w gotyckiej rzeźbie architektonicznej w Prusach. Zworniki heraldyczne w Gdańsku*, *Biuletyn Historii Sztuki*, 3 (2018).

Kukałowicz Arkadiusz, *Działalność Ojców Franciszkanów w Gdańsku przy kościele Św. Trójcy w latach 1945-1985*, praca magisterska pod kierunkiem ks. prof. dr hab. B. Kumora oraz o. dr J. Muchy, KUL, Lublin 1992, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Kronika klasztoru OO. Franciszkanów, rps z lat 1945-1992, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Schmidt Paul, *Kościół Św. Trójcy w Gdańsku w przeszłości i obecnie*, Gdańsk 1901, mps, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Skiba Joanna, *Działalność Braci Mniejszych w latach 1420-1555 na terenie Gdańska*, praca magisterska pod kierunkiem ks. dr hab. A. Misiaszka, KUL, Lublin 2003, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Szadejko Andrzej Mikołaj, *Organy w kościele oo. Franciszkanów pw. Św. Trójcy w Gdańsku. Koncepcja i realizacja odbudowy historycznego instrumentu*, [w:] *Musica Sacra* 6, Prace specjalne 81, wyd. AM Gdańsk 2010.

Szczepański Jakub, *Prezbiterium kościoła Franciszkanów w Gdańsku i jego lektoria*, „Kwartalnik Architektury i Urbanistyki”, R. XVIII, z. 2.

Szulist Kalikst, *Monografia architektoniczna późnogotyckiego kościoła pod wezwaniem Świętej Anny w Gdańsku*, praca magisterska pod kierunkiem dr W. Smolenia, KUL, Lublin 1970, Archiwum Klasztoru Franciszkanów w Gdańsku.

Żydowicz Marek, *Przebudowa średniowiecznego klasztoru pofranciszkańskiego w Gdańsku jako przyczynek do XIX-wiecznej problematyki konserwatorskiej Prus*, *Acta Universitatis Nicolai Copernici*, „Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo”, 13 (1989), z. 176.

Żydowicz Marek, *Średniowieczna kaplica pw. Św. Anny przy franciszkańskim kościele pw. Św. Trójcy w Gdańsku*, *Zabytkoznawstwo i Konserwatorstwo*, 16 (1992), z. 225.

Modlitwa Franciszkańska

Dobry Panie,
uczyni z nas narzędzia Twego pokoju
abyśmy siali miłość,
tam gdzie panuje nienawiść
wybaczenie, tam gdzie panuje krzywda,
jedność, tam gdzie panuje zwątpienie
nadzieję, tam gdzie panuje rozpacz
światło, tam gdzie panuje mrok
radość, tam gdzie panuje smutek.
Spraw, abyśmy mogli
nie tyle szukać pociechy,
co pociechę dawać
nie tyle szukać zrozumienia, co rozumieć
nie tyle szukać miłości, co kochać
albowiem dając - otrzymujemy
wybaczając - zyskujemy przebaczenie
a umierając,
rodzimy się do wiecznego życia.
Przez Jezusa Chrystusa Pana naszego
Amen

*Stygmata Świętego Franciszka. Obraz ofiarowany kościołowi Świętej Trójcy po 1945 r.
Według prof. W. Tomkiewicza obraz mógł powstać w warsztacie Tomasza Dolabelli w I poł. XVII w.*

Wszystkim naszym Przyjaciołom, Wiernym z kościoła Świętej Trójcy,
Dobrodziejom, Darczyńcom, wszystkim zakochanym w Panu Bogu,
w Kościele i w Świętym Franciszku
życzymy za naszym Patriarchą:

*Niech Pan Was błogosławi i niech Was strzeże,
Niech Wam okaże oblicze swoje i zmiłuje się nad Wami.
Niech obróci ku Wam twarz swoją i obdarzy Was pokojem.
Niech Pan Was błogosławi.*

gdańscy franciszkanie
A.D 2019

9 października 2019 roku - dokładnie w 600 lat od wydania bulli lokacyjnej przez papieża
Marcina V, w Gdańsku przy kościele Świętej Trójcy przebywali bracia:

o. **Tomasz Ryłko** (wikariusz prowincjalny), o. **Leszek Łuczkanin** (ekonom prowincji, gwardian klasztoru
Świętego Maksymiliana Marii Kolbego – domu prowincjalnego), o. **Grzegorz Kordek** (sekretarz prowincji),
o. **Robert Twardokus** (asystent prowincjalny ds. powołań, asystent prowincjalny Rycerstwa Niepokalanej),
o. **Tomasz Jank** (gwardian klasztoru i rektor kościoła Świętej Trójcy), o. **Marek Kiedrowicz** (duszpasterz
przy kościele Świętej Trójcy), o. **Marek Dopieralski** (duszpasterz przy kościele Świętej Trójcy), br. **Zdzisław
Cieślukowski** (zakrystianin), o. **Piotr Pliszka** (dyrektor i przełożony Domu Pojednania i Spotkań pw.
Świętego Maksymiliana Marii Kolbego), o. **Robert Zbierański** (posługujący w Domu Pojednania i Spotkań,
asystent prowincjalny Ruchu Światło-Życie), br. **Bartosz Duda** (posługujący w Domu Pojednania i Spotkań).

SPIS TREŚCI

	6
- Bulla papieża Marcina V	7
- Słowo Wikariusza Prowincjalnego o. Tomasza Ryłko	9
- Od Autora	10
Rozdział I – Historia	15
Rozdział II – Teraźniejszość Zabytki	41
- Prezbiterium	49
- Wielka hala kościoła Świętej Trójcy	61
- Wielkie organy z kościoła Świętej Trójcy	73
- Kościół Świętej Anny	83
- Poddasze kościoła	88
- Dom ryglowy	89
- Dziedziniec	90
Rozdział III – Liturgia Kultura Życie	95
- Liturgia	97
- 25-lecie prowincji Świętego Maksymiliana Marii Kolbego	102
- Koronacja obrazu Matki Bożej Miłosierdzia	104
- Poświęcenie wielkich organów	106
- Ciemnice i groby Pańskie	108
- Z życia naszych wspólnot i grup duszpasterskich	110
- Dom Pojednania i Spotkań	111
- Asyż w Gdańsku	112
- Po Mszy Świętej odpustowej na dziedzińcu	114
- Kultura	117
- Koncerty dla Gdańszczan i Festiwal ORGANy PLUS+	118
- Festiwal Goldbergowski	119
- Missa Pro Pace Wojciecha Kilara	121
- W setną rocznicę niepodległości	122
- Popiszczmy Razem	124
- Ruchoma szopka	126
- Żywa szopka na dziedzińcu	129
Rozdział IV – Konserwacje Renowacje Remonty	131
- Usunięcie ściany działowej pomiędzy prezbiterium a głównym korpusem kościoła ...	139
- Remont dachów nad prezbiterium i korpusem głównym kościoła Świętej Trójcy	140
- Odbudowa hełmu wieży zegarowej	142
- Wykonanie odwodnień i przyłączy kanalizacji deszczowej	144
- Renowacja gotyckiej figury ukrzyżowanego Chrystusa	145
- Odbudowa sygnaturki nad prezbiterium	146
- Renowacja obrazu <i>Powrót Jakuba do Kanaanu</i>	150
- Renowacja małej stali gotyckiej	151
- Konserwacja i rekonstrukcja kamiennych epitafiów	152
- Malowanie prezbiterium	154
- Renowacja balustrady z lektorium od strony prezbiterium	155
- Remont dachu kościoła Świętej Anny	156

- Odsłonięcie ścian i obniżenie terenu wokół kościoła Świętej Anny i zakrystii 157
- Renowacja wielkich gotyckich stalli 158
- Remont okien w kościele Świętej Trójcy ...160
- Odbudowa prospektów i szaf organowych 162
- Renowacja ołtarza Stygmatyzacji Świętego Franciszka z Asyżu 170
- Konserwacja szczytu i elewacji zachodniej kościoła Świętej Anny 172
- Prace konserwatorskie przy płytach nagrobnych, przy posadzce i kamiennym podeście ołtarzowym 173
- Ruchoma szopka 174
- Budowa instrumentu organowego 175
- Remont kaplic grobowych Hardersów i Offenbergow 178
- Remont głównego wejścia do kościoła Świętej Trójcy 180
- Budowa wielkiego wiatrołapu 181
- Remont elewacji i dachu zakrystii 182
- Naprawa sklepienia w nawie południowej 184
- Konserwacja barokowej chrzcielnicy 185
- Konserwacja i remont szczytu oraz elewacji zachodniej kościoła Świętej Trójcy ...186
- Remont wnętrza zakrystii 188
- Renowacja barokowej szafy z zakrystii 189
- Konserwacja elewacji północnej kościoła Świętej Trójcy 190
- Zegar z wieży kościoła Świętej Trójcy 192
- Konserwacja elewacji wschodnich i wieży kościoła Świętej Trójcy 194
- Malowanie wielkiej hali kościoła 196
- Przysłony przeciwsłoneczne przy organach 197
- Konserwacja szczytu i elewacji wschodniej prezbiterium kościoła Świętej Trójcy ...198

Bibliografia

Modlitwa franciszkańska

Podziękowanie i błogosławieństwo franciszkańskie

Wielbimy Cię Panie Jezu Chryste,
tu i we wszystkich kościołach Twoich,
które są na całym świecie ...

Święty Franciszek z Asyżu